

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. De subscriptione Capitularium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

cenfuram Ecclesiasticam compellendis. Excipe tamen casum in c. Cum in Apostolica. 7. h. t. ubi approbatur donatio, quam de solius Dioecessiani consensu facit Laicus de decimis, quas ab alia Ecclesia habet in feudum ab antiquo ante Lateranense Concilium.

1197 Ex hoc textu deducitur, personis Laicis nullam esse potestatem aliquid constituendi, vel usurpandi aliquam jurisdictionem circa feudorum Ecclesiasticorum, aut possessionum alienationem, circa mortuaria, vel ea, quae jure spiritali annexa videntur, eorumque constitutiones esse potius destitutiones, ut aperte dicitur in textu; ac ejusmodi alienationes sine legitimo personarum Ecclesiasticarum assensu, occasione constitutionis Laicae factas, non tenere; sic Innocentius III. cit. c. 12. & hoc ex defectu jurisdictionis, seu potestatis in Laicis, quod Ecclesiae libertatem non solum Sancti Patres, sed etiam Principes seculares, multis privilegiis constituerint, penitus exemptam à jurisdictione laicorum, quo satis aperte constat, laicis, non tantum in ea, quae verè spiritalia, sed etiam, quae in se temporalia, sed spiritali annexa sunt, nullam competere potestatem, aut jurisdictionem de illis constituendi, disponendi, & hoc ex mente Concilii generalis, quae constitutio, cum pertineat ad doctrinam morum conscientiae directivam, nulla consuetudine aboleri potest; & contrarium continet peccatum mortale.

1198 Not. 2. non sufficere consensum etiam totius Capituli ad alienationem, sine consensu Praelati, ut notat Pirhing. cit. n. 3. Quare utriusque consensu necessarius est; & ideo alienatio à Praelato Ecclesiae facta, reclamante Capitulo, non tenet, nec à successore servari debet, constat ex dict. c. sine exceptione. 52. ibi: cum totius Cleri tractatu, & consensu. 12. q. 2. & c. Cum nos 33. de his, quae fiunt à Praelato. ibi: Certum est de rigore juris concessionem illam non tenere, quam reclamante Capitulo per praedecessorem tuum constas factam fuisse, nisi eam ratam postmodum habuisset. Sufficit tamen, si Capitulum suum consensum etiam postea, seu ex intervallo praestat, & alienationem à Praelato factam, ratam habeat, ex dict. c. Tom. III.

Cum nos; quia consensus Capituli non praestat auctoritatem alienationi à Praelato factae, sed solum collaudationem, seu approbationem.

Si queras, an alienatio facta sine consensu Capituli, siis postea superveniat, censeatur valida, vel tantum a tempore, quo accessit consensus Capituli? Hoc posterius affirmat Abbas in cit. c. Cum nos. h. t. n. 5. Quia non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit, ut habet reg. 18. in 6. & quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere, ut dicitur reg. 29. in fi. cum seq. Aliqui autem notant, advertendum, aliud esse, quod contractus initio sit omni jure irritus; aliud, quod solum jure humano, ex defectu alicujus solennitatis extrinsecae; non autem naturali. Illa regulae videntur loqui solum de primo casu; non secundo. Quare, si substantialia in ea alienatione, à Praelato facta, initio servata sint (nimirum mutui consensus contractuentium, vera causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesiae, &c.) licet omissa sint circumstantiae extrinsecae (v. g. tractatus, & consensus Capituli &c.) alienatio talis, jure naturali initio valida est; & accessione consensus cum tractatu, etiam jure positivo convalescit, ut valeat ab initio; quia tunc non ex tractu temporis, sed ex consensu convalescit; Sic Navarrus in Comment. de Spoliis Cleric. §. 2. n. 6. Sylvest. V. alienatio, a n. 12. Sed contrarium plures tenent, quoad valorem de jure positivo, nisi ubi eodem jure expressum est, sufficere, si rati habitio ex post accedat, ne juris fictionem inducamus, ubi jus non fingit; Molina tom. 2. D. 468. n. 6.

§. 4.

De subscriptione Capitularium.

1200 Licet alias sit communis regula, ad substantiam pacti, vel contractus, scripturam non requiri, L. pactum. 1. C. de pact. nisi id jure sit expressum; hanc tamen in alienatione rei Ecclesiasticae, requirente formam juris, necessarium esse constat ex c. sine exceptione. 52. 12. q. 2. ibi: Sine exceptione decernimus, ne quis Episcopus de rebus Ecclesiae suae quidquam donare, vel com-

Na

mta.

mutare, vel vendere audeat, nisi fortè aliquid horum faciat, & meliora prospiciat, & cum totius Cleri tractatu, atq; consensu id eligat, quòd non sit dubium profuturum Ecclesie. Et infra: Episcopus rebus Ecclesie, tanquam commendatis, non tanquam propriis utatur; irrita enim Episcoporum venditio, & commutatio rei Ecclesiastica erit absque continentia, (rectius conniventia.) & subscriptione Clericorum. & c. Tua. 8. De his, quæ a Prælat. ibi: Irrita enim Episcoporum donatio, venditio, & commutatio rei Ecclesiastica erit, absq; conniventia, & subscriptione Clericorum; per hoc enim novis solutam secundo loco propositam quaestionem, cum concessionibus Ecclesiarum perpetuas ad alienationes non sit dubium pertinere.

1201 Not. autem 1. hoc procedere de jure communi in alienatione proprie dicta, & casibus, jure expressis, videlicet, donatione, venditione, & permutatione; Sic Molina cit. n. 7. Not. 2. ex Abbate in c. 2. h. t. n. 4. in pluribus locis non observari, ut *scriptio* fiat in alienationibus rerum Ecclesiasticarum; imò sufficere, ex consuetudine, ut fiat manu Notarii; Sic etiam Pirhing h. t. n. 31. Not. 3. in instrumento confecto manu Notarii non requiri *expressionem omnium Capitularium*; Sed sufficere, si testetur *de unanimi*, vel etiam *majoris partis consensu dato* in alienationem; Sic Abbas in c. Quarto. 5. de his, quæ fiunt à Prælato. Quod ipsum præsumitur, licet in instrumento simpliciter dicatur, *Capitulum consensisse*. Sic Pirhing de rebus Ecclesie non alien. n. 32. §. not. 2. Not. 4. quòd, qui nomina absentium Capitularium in Instrumento subscribi finit, ac si præsentessent, & tanquam præsentessent consensum dederint, de crimine falsi teneatur, & argui possit. L. 13. C. ad Legem Cornel. de falsi. Et talia instrumenta sunt irrita; & faciens sic inscribi, tanquam falsarius puniri potest. c. Quanto. cit. in fin. junct. gloss. V. *absentium*. Not. 5. Si Notarius non sit adhibitus, debere confici instrumentum alienationis sic, ut loco subscriptionis sigillum Capituli apponatur; quia qui sigillum instrumento apponit, videtur illud ratum habere. Gloss. in L. 2. C. de rebus alienand. V. *Conquisita*.

§. 5.

De auctoritate, & consensu superioris in alienatione rerum Ecclesie secularis?

Dupliciter in alienatione rei Ecclesiastica potest superior suam auctoritatem interponere. 1. si ipse, ut causa principalis faciat alienationem de consensu Capituli; 2. Si non ipse, sed alius inferior, v. g. Conventus, Rector Ecclesie, alienet de consensu Superioris v. g. Episcopi expresso, ut dicitur 12. q. 2. c. *Abbatibus* 41. ibi: Abbatibus, Presbyteris, cæterisque Ministris, de rebus Ecclesiasticis, vel Sacro Ministerio alienare, vel obligare, absq; *permissu, & subscriptione Episcopi sui* nihil liceat; quòd, qui præsumpserit, degradetur communione concessa, & quod temerè præsumptum, aut alienatum est, ordinatione Episcopi revocetur.

Not. autem 1. consensum, qui in minoribus, seu inferioribus absolute consensu dicitur; in eo, qui ex officio publico præest, auctoritatem appellari. Gloss. in c. 1. h. t. in 6. V. *Tractatus*. Nam *consensus*, est etiam Minorum; *auctoritas*, tantum Majorum, seu superiorum. Sic Innocent. ibidem n. 3.

Not. 2. *auctoritatem superioris* esse de substantia alienationis, quando illam præstat, ut causa principalis, seu ut dictum est primo modo; consequenter actum sine illa celebratum, etiam jure naturali in principio invalidum esse, quia sic deesset consensus unius ex contrahentibus. Quando autem posteriori modo requiritur, non est de substantia actus; sed tantum de solennitate extrinsecâ; quia tali casu, etiam sine illo, alienatio jure saltem naturali valet; & si ex intervallo intervenit, actus convalescit, ut etiam jure positivo valeat, prout in simili dictum est superius. Not. autem etiam in hoc casu, superioris consensum, expressum esse debere, cit. c. *Abbatibus*. 12. q. 2.

Not. 3. Præter auctoritatem Episcopi requiri etiam consensum Capituli Cathedralis in alienatione rei pertinentis ad Ecclesiam secularem, Cathedrali inferiori,